

Extra kansen voor nieuwkomers

Wat werkt in leesonderwijs aan laaggeletterde anderstalige jongeren?

Theorie

Aanbeveling 3: Zorg voor evenwichtige leesinstructie waarin het systematisch leren decoderen van geschreven taal hand in hand gaat met het leren begrijpen van teksten en het aanwakkeren van leesplezier.

1. **Werk eerst aan leesvoorwaarden, in het bijzonder aan het fonemisch bewustzijn**
2. Leer leerlingen de alfabetische code te kraken aan de hand van een structuurmethode voor anderstaligen
3. Voorzie voldoende tijd en oefenkansen voor de overgang van de alfabetische naar de orthografische fase
4. Werk in elke fase van het alfabetiseringsproces aan leesbegrip en gebruik hiervoor een brede waaier aan teksten en doelen
5. Zorg ervoor dat je leerlingen graag willen lezen
6. Breng leesstrategieën expliciet aan

Lesidee

WERKEN AAN HET FONEMISCH BEWUSTZIJN: STIBBELLAND

In de *Werkmap Fonemisch bewustzijn* vind je uitgewerkte ideeën rond het herkennen van klanken en letters. 'Stibbelland' is één van deze ideeën en focust op het herkennen van een beginklank. In dit voorbeeld is deze beginklank /s/, maar deze methode kan makkelijk aangepast worden om andere klanken te oefenen, door zelf een verhaaltje te verzinnen waarin allerlei woorden dezelfde beginklank (of middenklank, of eindklank) voorkomen.

Stef is een Stibbel. Hij komt uit Stibbelland. Elke dag gaat hij naar school. Op school leert Stef schrijven in een schrift. Spielen is verboden. Als dat toch gebeurt, krijgt Stef straf. Na schooltijd gaat hij soms sporten. 's Zomers gaat Stef surfen op het Stibbelmeer en 's winters gaat hij skiën in de Stibbelbergen. In de avond smult Stef met zijn ouders en broer Sjoerd van het eten. Ze eten vaak spaghetti met saus of spekpannenkoeken met stroop. Na het eten snoept de familie speculaas. Daarbij drinken ze sap. Dan kijken ze samen naar Sesamstraat. Om acht uur gaan Stef en Sjoerd slapen in hun slaapzak. Alle Stibbels snurken.

Na het lezen van het verhaaltje, kan je allerlei opdrachten doen met de leerlingen. Je kan de leerlingen de letter /s/ overal in de tekst laten omcirkelen, hen laten klappen of hun hand laten opsteken telkens ze de klank /s/ horen, ... Je kan hen ook vragen stellen over Stibbelland. Welke dieren vind je in Stibbelland? Wat eten de Stibbels? Ook 'ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het begint met een /s/' is een leuke oefening.

Voor meer uitleg over deze werkvorm, en nog veel andere lesideeën rond klanken en letters, verwijzen we je naar de werkmap, die je kan raadplegen bij DocAtlas.

Extra kansen voor nieuwkomers

Wat werkt in leesonderwijs aan laaggeletterde anderstalige jongeren?

Bron

Förrer, M., Huijbregts, S., de Wit, M. *Werkmap Fonemisch bewustzijn: aan de slag met klanken en letters in groep 1 en 2.* (Via DocAtlas)